

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету туризму
та міжнародних комунікацій

доц., к.геогр.н. Наталія ГАБЧАК

«28» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КУРОРТНА СПРАВА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Курортна справа» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 Сфера обслуговування за спеціальністю 241 Готельно-ресторанна справа, освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа».

Розробник: доц., к.філос.н. Уляна ХАНАС, доцентка кафедри туризму

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри туризму

протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри проф., д.геогр.н. Ганна МАШКА

Схвалено науково-методичною комісією факультету туризму та міжнародних комунікацій

протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії проф., д.геогр.н. Ганна МАШКА

© Ханас У.Я., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

**1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КУРОРТНА СПРАВА**

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма Навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4-й	-й
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 год аудиторних – 60 год. самостійної роботи здобувача – 60 год.	1-й	-й
	Лекції:	
	30 год	6
	Практичні (семінарські):	
	30 год	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:-	
	-	-
Форма підсумкового контролю: комплексна	Самостійна робота:	
	60 год	110

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Курортна справа»

Дисципліна «Курортна справа» покликана ознайомити студентів із сучасними принципами функціонування курортів, основами курортології, основами менеджменту курортного бізнесу, класифікацією курортних зон, методами лікування та відпочинку, а також особливостями їхньої інфраструктури.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Курортна справа» є формування у здобувачів загальних та фахових компетентностей про сутність та специфіку курортної справи, сучасний стан і тенденції розвитку курортів в Україні та світі; щодо природно-лікувальних ресурсів, інфраструктури та організації діяльності курортів; виробити практичні навички аналізу й оцінки функціонування курортів різних типів, а також управління курортно-оздоровчою діяльністю в умовах глобалізації та зростаючої конкуренції на туристичному ринку.

Предметом вивчення дисципліни – теоретичні та практичні основи організації й розвитку курортної діяльності, пов'язані з використанням природно-лікувальних ресурсів та функціонуванням курортів у національному і міжнародному контексті.

Основними завданнями дисципліни «Курортна справа», що забезпечують досягнення мети та формування програмних результатів навчання є наступні:

- сформувати у здобувачів цілісне уявлення про сутність та специфіку курортної справи;
- вивчити історію становлення та сучасні тенденції розвитку курортів в Україні та світі;
- ознайомити з природно-лікувальними ресурсами та можливостями їх використання у курортно-оздоровчій діяльності;
- розкрити принципи класифікації курортів та організації санаторно-курортного обслуговування;
- охарактеризувати інфраструктуру й особливості функціонування санаторно-курортних закладів та територій України та державного регулювання у цій сфері;
- ознайомити з географією та особливостями курортів світу;
- розкрити правові, економічні та організаційні засади діяльності курортів;
- аналізувати перспективи розвитку курортної сфери та шляхи підвищення її конкурентоспроможності;
- застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань у сфері туризму, рекреації та оздоровлення населення;
- розкрити суть та проблеми раціонального використання та збереження природних ресурсів.

Відповідно до освітньої програми «Готельно-ресторанна справа», вивчення дисципліни «Курортна справа» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

ІК здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання і в господарській діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування певних теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності(ЗК)

- ✓ ЗК01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і

досягнення суспільства на основі розуміння сутності та принципів розвитку суспільства, природи і мислення та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань, вести здоровий спосіб життя.

- ✓ ЗК12. Здатність дотримання вимог охорони праці, збереження навколишнього середовища та безпеки життєдіяльності.

Фахові компетентності (СК)

- ✓ СК1. Розуміти предметну область і особливості розміщення та використання рекреаційних ресурсів за регіонами світу, оцінювати потенціал розвитку галузі гостинності з урахуванням потреб всіх можливих сегментів ринку.
- ✓ СК2. Здатність аналізувати ситуацію, що склалася на ринку, виокремлювати закономірності його функціонування, прогнозувати тенденції і перспективи розвитку, як на національному так і світовому ринку готельно-ресторанної галузі, встановлювати взаємозв'язок між соціально-економічними процесами, що відбуваються та розвитком індустрії гостинності у країні.
- ✓ СК07. Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг на підприємствах готельно-ресторанного та рекреаційного господарства.
- ✓ СК08. Здатність здійснювати практичну діяльність у сфері готельного та ресторанного бізнесу відповідно до чинного законодавства.
- ✓ СК15. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формувати бізнес-ідею для суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Курортна справа»

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Курортна справа» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми «Готельно-ресторанна справа»:

Б.Н.ПП.03 Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони

Б.Н.ПП.08 Організація рекреаційних послуг

Б.Н.ПН.05 Готельна індустрія України

Б.Н.ПП.07 Міжнародна готельна індустрія

Б.Н.ПП.10 Організація готельного господарства

Б.Н.ПП.11.02 Організація послуг харчування

ВК.ПП.04 Сучасні різновиди туризму / Туристичні ресурси України та Закарпаття

ВК.ПП.01 Інформаційні технології в курортному сервісі та готельно-ресторанному господарстві

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Готельно-ресторанна справа», вивчення навчальної дисципліни «Курортна справа» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вміти застосовувати на практиці знання предметної області й суміжних наук та управляти своїм навчанням у професійній сфері індустрії гостинності.	ПР03
Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території та визначати стратегії його розвитку	ПР04
Оцінювати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного сфери	ПР05

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Курортна справа»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати предмет і завдання, функції і структуру навчальної дисципліни, основні терміни, поняття і визначення	ПР02
Знати законодавчі акти, що регулюють здійснення курортної діяльності в Україні	ПР02
Розуміти принципи розміщення і функціонування курортів і санаторно-курортних закладів	ПР02
Розуміти інноваційні методи та технології, що використовуються для покращення стану здоров'я на курортах світу та в Україні	ПР02
Аналізувати вплив природних лікувальних ресурсів на здоров'я й самопочуття людини при їх використанні у лікувальних технологіях курортних установ	ПР04
Характеризувати основні типи курортів, визначати їх спеціалізацію	ПР04
Оцінювати закономірності формування курортно-рекреаційних районів на території України	ПР04
Аналізувати сучасний стан та основні тенденції розвитку курортів світу	ПР05
Складати в характеристики курортів	ПР05
Створювати проекти щодо використання курортних ресурсів	ПР05

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів здійснюється відповідно до положень «Про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет»» (п.5.2, 5.3), «Про порядок та методіку проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» затверджених наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р. та «Про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою» затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 503/01-17 від 03.03.2015 р. (п.2.2.).

Перевірка рівня навчальних досягнень здобувачів з дисципліни «Курортна справа» здійснюється на основі результатів **модульних та підсумкового (залік) контролів**.

Для оцінювання знань здобувачів будуть використані наступні групи методів контролю:

1. Методи усного контролю (відповідь здобувача на окреме питання теми у індивідуальній та фронтальній формах; бесіда під час роз'яснення проблемного питання; захист презентації або проєктів).
2. Письмовий контроль (виконання тестових завдань та індивідуальної роботи; поточна контрольна робота, модульна контрольна робота).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання. Упродовж семестру проводяться два модульні контролі, обов'язкові для всіх здобувачів. Модульний контроль (МК) №1 включає навчальний матеріал змістових модулів 1-2 (теми 1-9), а МК№2 відповідно змістових модулів 3-4 (теми 10-14), таблиця 2. У цій таблиці наведено також максимальну кількість балів з кожної теми, яку може отримати здобувач. Після проведення останнього заняття за кожним модулем, відповідно до розкладу, проводиться модульна контрольна робота.

Поточний контроль знань здійснюється за такими складовими: перевірка знань здобувача на семінарських заняттях, контроль за виконанням індивідуальних завдань та самостійної роботи. Кожен вид навчальної роботи здобувача оцінюється певною кількістю балів відповідно до нижче наведених **основних критеріїв**. Сумарна кількість балів за кожен вид навчальної діяльності наведена в таблиці 1.

Оцінюються:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- активність у дискусіях, вміння обґрунтовувати та відстоювати свою думку;
- виконання практичних завдань;
- контрольні тестування;
- підготовка рефератів та їх захист;
- підготовка усних доповідей;
- підготовка презентації та її захист;
- підготовка проєкту та його захист тощо.

Максимальна оцінка поточного контролю становить 50 балів.

Таблиця 1.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30	5	20
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	4	10	4	10
Реферат / усна доповідь	1	5		
Презентація	1	5	1	10
Підготовка і захист проекту			1	10
Модульна контрольна робота	1	40	1	40
Разом		100		100

Модульне контрольне оцінювання (МКО) проводиться в письмовій формі. Завдання для МКО включає два теоретичні питання (кожне оцінюється max 15 балів) і двадцять тестових завдань (max 20 балів). *Максимальна кількість балів за МКО – 40.*

Сумарна кількість балів модульного контролю визначається як середнє арифметичне балів за два модулі і складає максимум 100 (таб. 2).

Таблиця 2.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання та індивідуальна робота									Сума
Модуль 1									
Поточне оцінювання									50
T1 5 б.	T2 7 б.	T3 7 б.	T4 8 б.	T5 7 б.	T6 3 б.	T73 3 б.	T8 3 б.	T9 7 б.	
Модульне контрольне оцінювання №1									50
Разом за модуль 1									100
Модуль 2									
Поточне оцінювання									50
T10 12 б.	T11 12 б.	T12 12 б.	T13 7 б.	T14 7 б.					
Модульне контрольне оцінювання №2									50
Разом за модуль 2									100
Модульний контроль									100
Підсумкове оцінювання (залік)									100

Допуск здобувача до підсумкового контролю знань здійснюється відповідно до діючих в університеті вище зазначених положень.

Підсумковий контроль (залік) проводиться у відповідності розкладу заліково-екзаменаційної сесії, в комплексній (або усній) формі.

Підсумковий контроль проводиться за навчальним матеріалом, визначеним цією робочою навчальною програмою у повному обсязі. До залікового білету включено три теоретичні питання.

Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів. Бали, які отримав здобувач конвертуються в підсумкову оцінку з дисципліни у відповідності до шкали оцінювання (таблиця 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни, є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- характер відповідей на поставлені питання (вичерпність, чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння оперувати фаховою інформацією, і насамперед визначеною обсягом програми цієї навчальної дисципліни;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- здатність формулювати власні аналітичні висновки та оцінки різних аспектів предмету вивчення цієї дисципліни.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Становлення курортів та основні природно-лікувальні фактори

Тема 1: Курорти – провідний сегмент індустрії туризму

Збереження та відновлення працездатності людських ресурсів як провідна проблема сучасності. Еволюція поглядів на проблему збереження і відновлення людських ресурсів: медико-демографічні, соціально-культурологічні, політико-економічні аспекти.

Значення курортів для суспільства. Курорти як провідний сегмент туристичної індустрії. Сутність курортного лікування, оздоровлення реабілітації. Основні фактори в організації курортної справи. Курорти України й світу.

Тема 2. Зародження і розвиток курортів у світі

Перші згадки про курорти в культурологічних, історичних пам'ятках. Використання лікувальних властивостей вод у Греції, Римі та інших. Міфологія та древньогрецькі трактати про роль природних факторів у оздоровленні.

Історія розвитку курортів світу. Зародження курортів у Стародавньому світі. Використання природних лікувальних факторів у період Середньовіччя. Розвиток курортної справи в Новий час. Курортна справа в Новітній час. Формування курортів у період СРСР. Розвиток курортної справи у

Розвиток курортної справи в Україні. Характеристика сучасного курортного господарства та географія курортів України. Актуальні проблеми розвитку курортів в Україні.

Тема 3. Природно-лікувальні фактори

Роль природно-лікувальних факторів у розвитку курортів. Характеристика ландшафтних ресурсів. Розміщення курортів в залежності від рельєфу місцевості.

Біоклімат. Медико-кліматичний вплив параметрів біоклімату.

Гідромінеральні ресурси. Характеристика та класифікація мінеральних вод. Лікувальні грязі. Інші природні лікувальні ресурси.

Рекреаційні ресурси. Етапи дослідження рекреаційного потенціалу території. Методики оцінки природного рекреаційно-ресурсного потенціалу. Природно-антропогенні ресурси. Історико-культурні туристичні ресурси.

Вплив біометеорологічних факторів на людину. Основні характеристики метеорологічних факторів. Хімічні показники повітря. Температура, атмосферний тиск та вологість повітря.

Термічні впливи на організм людини: термічні умови середовища, тепловий баланс. Фізіологічні механізми терморегуляції: хімічний, фізичний, нервовий. Патологічні аспекти теплового та холодного впливів. Терміни адаптації до зміни температури середовища.

Атмосферні явища. Оцінка телуричних факторів. Геліогеофізичні фактори. Сонячна радіація. Електромагнітні поля, оптичні, електричні та акустичні явища в атмосфері. Біологічна дія магнітних хвиль.

Атмосферні циркуляції. Циклонічні утворення. Фронт. Антициклон.

Тема 4. Методи кліматотерапії

Сутність та елементи кліматотерапії. Основні кліматичні чинники та види кліматолікування, що використовують у санаторно-курортних закладах України.

Аеротерапія та її види. Геліотерапія. Таласотерапія та її методи. Медична кліматологія. Фізичні і фізіологічні основи дозиметрії і дозування кліматолікувальних процедур. Вплив клімату на організм, адаптація, акліматизація.

Спелеотерапія та особливості лікування мікрокліматом соляних шахт. Карстові печери.

Гідротермотерапія, найпоширеніші методи (сауни і лазні (римські терми, хамам, фінська лазня, офуро)).

Мінеральні ванни та їх види. Мінеральні водойми та їх лікувальна дія. Пелоїдотерапія. Використання грязей, глин, парафіну, озокериту в санаторно-курортному лікуванні. Псаммотерапія.

Використання цілющих факторів рослинного та тваринного походження (фіто-, апі-, гірудо-, іппо-, дельфінотерапія тощо).

Масаж, його роль в процесі реабілітації та оздоровлення. Види масажу, класифікація, фізіологічна дія і гігієнічні основи масажу. Мануальна терапія. Нетрадиційні види масажу: аюрведичний, тайський, стоун-терапія, бамбуковими паличками.

Характеристика, класифікація та значення фізкультурно-оздоровчих факторів. Форми лікувальної фізкультури: ранкова гімнастика, лікувальна гімнастика, дозовані пішохідні прогулянки, теренкур, лікувальне плавання тощо. Пілатес. Йога. Аеробіка та гідроаеробіка. Шейпінг.

Преформовані та рідкісні лікувальні курортні фактори.

Змістовий модуль 2.

Організація курортної справи

Тема 5. Класифікація курортів

Принципи класифікації курортів. Класифікація курортів за видами природних і лікувальних факторів. Бальнеологічні, бальнеокліматичні, морські, гірськолижні, гірськостімові, кумисолікувальні, лісові, пустельні та спелеокурорти.

Додаткові курортні фактори. Кліматобальнеологічні, кліматогрязьові, кліматокумулятивні фактори. Особливості місцевих кліматичних курортів.

Типологія курортів. Інтегральна класифікаційна схема курортів. Інноваційні типи курортів. Wellness і SPA центри.

Тема 6-8. Організація санаторно-курортного обслуговування. Принципи планування санаторно-курортної діяльності в Україні.

Державне регулювання курортно-рекреаційної діяльності в Україні

Базові підходи до типології організацій курортно-рекреаційної сфери початку XXI ст. Основні види санаторно-курортних закладів та їх характеристика.

Особливості санаторно-курортного лікування. Експлуатація курортно-туристських комплексів. Функціональні складові курортного підприємства.

Організація санаторно-курортного обслуговування.

Принципи планування санаторно-курортної діяльності. Функції менеджерів санаторно-курортних закладів.

Державне регулювання курортно-рекреаційної діяльності в Україні. Правові основи діяльності курортів.

Стратегічні підходи до розвитку курортів.

Основні завдання державної політики розвитку санаторно-курортної галузі в Україні (Концепція Державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року).

Тема 9. Організація дієтичного харчування

Лікувальне харчування в курортно-санаторних закладах. Визначення, характеристика, класифікація, механізм дії, рекомендації до застосування лікувального харчування. Дієтотерапія.

Особливості організації дієтичного харчування та його значення. Дієтичні продукти. Характеристики основних дієт. Штучне харчування. Дієтичне харчування за кордоном.

Оздоровче голодування. Вегетаріанство. Національні та релігійні обмеження в харчуванні.

Змістовий модуль 3.

Характеристика курортів світу

Тема 10. Курорти Європи

Сучасний ринок лікувально-оздоровчого туризму Європи. Бальнеологічні курорти Європи. Кліматичні курорти Європи. Гірськолижні курорти Європи.

Характеристика бальнеологічних та приморських кліматичних курортів Європи. Характеристика основних курортно-санаторних закладів держав Балтії. Характеристика основних курортів і санаторіїв Болгарії, Хорватії, Чорногорії.

Характеристика основних курортів Німеччини, Польщі, Угорщини, Чехії, Словаччини, Румунії, Італії, Франції, Іспанії, Швейцарії, Греції, Австрії, Великобританії.

Тема 11. Курорти Азії

Етапи, проблеми та перспективи розвитку курортів Азії. Курортне господарство Азії.

Бальнеологічні курорти Азії. Кліматокумисолікувальні курорти. Приморські курорти.

Характеристика основних курортів Грузії, Азербайджану, Казахстану, Туреччини, Індії, Китаю, Таїланду, Малайзії, Японії.

Тема 12. Курорти Америки, Африки, Австралії та Океанії

Загальна характеристика курортного господарства Америки, Африки, Австралії та Океанії.

Характеристика основних курортів Південної Америки.

Курортне господарство країн Північної Америки.

Особливості африканських курортів.

Курорти Австралії та Океанії.

Змістовий модуль 4.

Охорона курортних ресурсів

Тема 13. Організація служби курортних та гідромінеральних ресурсів

Організація служби охорони курортних та гідромінеральних ресурсів та контролю за їх складом.

Система стандартів з охорони курортних ресурсів.

Тема 14. Методика і організація робіт по встановленню зон санітарної охорони

Методика встановлення округів санітарної охорони.

Організація робіт щодо встановлення зон санітарної охорони.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.		л	пр	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Становлення курортів та основні природно-лікувальні фактори								
Тема 1. Курорти – провідний сегмент індустрії туризму	6	2	2	2	6	0,5		5,5
Тема 2. Зародження і розвиток курортів у світі	4	2		2	4			4
Тема 3. Природно-лікувальні фактори	6	2	2	2	6	0,5		5,5
Тема 4. Методи кліматотерапії	10	2	4	4	10	1		9
Разом за змістовим модулем 1	26	8	8	10	26	2		24
Змістовий модуль 2. Організація курортної справи								
Тема 5. Класифікація курортів	8	2	2	4	8	1		7
Тема 6. Організація санаторно-курортного обслуговування	8	2	2	4	8		1	7
Тема 7. Принципи планування санаторно-курортної діяльності в Україні	5	1	1	3	5			5
Тема 8. Державне регулювання курортно-рекреаційної діяльності в Україні	5	1	1	3	5			5
Тема 9. Організація дієтичного харчування	8	2	2	4	8			8
Разом за змістовим модулем 2	34	8	8	18	34	1	1	32
Змістовий модуль 3. Характеристика курортів світу								
Тема 10. Курорти Європи	14	4	4	6	14	1	1	12
Тема 11. Курорти Азії	16	4	4	8	16	1	1	14
Тема 12. Курорти Америки, Африки, Австралії та Океанії	16	4	4	8	16	1	1	14
Разом за змістовим модулем 3	46	12	12	22	46	3	3	40
Змістовий модуль 4. Охорона курортних ресурсів								

Тема 13. Організація служби курортних та гідромінеральних ресурсів	9	2	2	5	9			9
Тема 14. Методика і організація робіт по встановленню зон санітарної охорони	5			5	5			5
Разом за змістовим модулем 4	14	2	2	10	14			14
<i>Усього годин</i>	120	30	30	60	120	6	4	110

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Курорти – провідний сегмент індустрії туризму	2
2	Природно-лікувальні фактори	2
3	Методи кліматотерапії	4
4	Класифікація та типологія курортів	2
5	Організація санаторно-курортного обслуговування	2
6	Принципи планування санаторно-курортної діяльності в Україні Державне регулювання курортно-рекреаційної діяльності в Україні	2
7	Організація дієтичного харчування	2
8	Курорти Європи	2
9	Курорти Азії	4
10	Курорти Америки	4
11	Курорти Африки, Австралії та Океанії	2
12	Організація служби курортних та гідромінеральних ресурсів	2
	Всього годин	30

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Курорти – провідний сегмент індустрії туризму	2
2	Зародження і розвиток курортів у світі	2
3	Основні біометеорологічні фактори	2
4	Основні методи курортотерапії	4
5	Класифікація курортів	4
6	Організація та санаторно-курортного обслуговування	4
7	Принципи планування санаторно-курортної діяльності в Україні	3
8	Державне регулювання курортно-рекреаційної діяльності в Україні	3
9	Організація дієтичного харчування	4
10	Курорти Європи	6
11	Курорти Азії	8
12	Курорти Америки, Африки, Австралії та Океанії	8
13	Організація служби курортних та гідромінеральних ресурсів	5

14	Методика і організація робіт по встановленню зон санітарної охорони	5
	Разом	60

Самостійна робота є основним способом засвоєння здобувачем навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Час, відведений для самостійної роботи здобувача, становить 60 годин і в навчальну та індивідуальну роботу викладача не обліковується.

Самостійна робота здобувачів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, першоджерелами, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, навчально-методичним матеріалами тощо.

6.5. Індивідуальні завдання

У межах навчальної дисципліни «Курортна справа» індивідуальна робота здобувача є *варіативною* і включає *наступні завдання*:

1. конспект із теми за заданим планом або планом, який здобувач розробив самостійно;
2. підготовка проекту
3. презентація або реферату з окремої теми, питання чи вузької проблематики, яку здобувач узгоджує з викладачем.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Карти, ПК (Intel Pentium 3,2 GHz/1GB/ 160GB/ Монітор 15" TFT), проектор EPSON EB-S6.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні

1. ГСТУ 42. 10-02-96. Води мінеральні лікувальні. Технічні умови. – К.: МОЗ України, 1996. 30 с.
2. Закон України «Про курорти» від 5.10.2000 р., № 2026-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 50. – Ст. 435.
3. Про затвердження Загального положення про санаторно-курортний заклад: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001 р. № 805. – <http://www.nau.kiev.ua>
4. Про затвердження зразка санаторно-курортної путівки: Наказ МОЗ України № 19 від 22.01.2002 р. – <http://www.nau.kiev.ua>
5. Про затвердження Критеріїв державної акредитації санаторно-курортних закладів України: Наказ МОЗ України № 167 від 08.05.2002 р. // Зб. норм.-прав. док. з охорони здоров'я. – 2002. – Трав. – С. 16–56.
6. Про затвердження переліку населених пунктів, віднесених до курортних: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1996 р. № 1576 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМ від 15.12.1997 р. № 1391). – <http://www.nau.kiev.ua>
7. Про санаторно-курортне лікування: Наказ МОЗ України № 102/13 від 11.05.2000 р. – <http://www.nau.kiev.ua>
8. Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу “Курортополіс Трускавець”: Закон України від 18 березня 1999 р. № 514-XIV // Укр. бальнеол. журн. – 2000. – № 1. – С. 3–9. Перелік національних стандартів сфери туризму. Галузеві стандарти. Міністерство економіки URL: <https://salo.li/2bAfAD2>

Базові

1. Атлас світу. ДНВП «Картографія», 2002. 192 с.
2. Бабов К.Д., Кулик В.В. та ін. Організація санаторно-курортного лікування та оздоровлення в Україні// Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 432 с.
3. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. Монографія К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. 395 с.
4. Влащенко Н.М. Закономірності економічного розвитку регіонального санаторно-курортного комплексу. Науково-технічний вісник №100. URL: <https://surl.li/qcespj>
5. Влащенко Н.М. Управління курортами. Навчальний посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 226 с.
6. **Заваріка Г. М. Курортна справа. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 264 с.**
7. Кадастр мінеральних вод України/Під ред. М.В. Лободи. К., 1996. 27 с.
8. Клапчук В. М., Ковальська Л. В. Курортна справа : організація, територіальне планування, система управління: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. 400 с.
9. Кравець О. М., Рябев А. А. Курортологія : підручник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 167 с.
10. Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 432 с.
11. Курорти України: минуле та сучасність. Санаторно-курортні заклади ЗАТ «Укрпрофоздоровниця». К.: ТАМЕД, 2002.

12. Курортологія: методичні рекомендації до практичних занять/ Укл. І.Д. Бойко. Чернівці: Рута, 2008. 42 с.
13. Кушнір Антін. Курорти України: Розвиток та організація Український бальнеологічний журнал. 2000. № 1. С. 91–92.
14. Лунд Джон В. Курорти і бальнеотерапія в США. Український бальнеологічний журнал. 2000. № 2. С. 93–95.
15. Мінеральні води та курорти Львівщини/ Під ред. Матолича Б.М. Львів: «Видавництво Палітра Друку», 2003. 96 с.
16. Рекреалогія та курортна справа: Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа», «Туризм». / А. В. Віндюк, Д. Д. Гурова, О. М. Корнієнко. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 268 с.
17. Рутинський М. Інновації на ринку рекреаційних закладів: поява і розвиток СПА-курортів. Географія і туризм: європейський досвід. Матеріали III міжнародної наукової конференції. Львів: жовтень, 2009. С. 150 – 153
18. Рутинський М. Історико-географічні тенденції та періодизація розвитку курортної справи URL: http://tourlib.net/statti_ukr/rutynsky.htm
19. Рутинський М. Класифікація та типологія курортів. Вісник Львівського ун-ту. Серія географічна, 2007. Вип. 34. С. 236-246.
20. Сазонець І. Л., Вівсянник О.М., Баб'як О.В., Бурачик А.І. Курортна справа. Навчальний посібник. Рівне : Волин. береги, 2024. 300 с.
21. Стафійчук В.І. Рекреалогія: навчальний посібник. Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 428 с.
22. Ткаченко Т. Особливості управління закладами санаторно-курортної сфери. URL : http://www.lnu.edu.ua/faculty/intrel/2008_24/19.pdf
23. Туристична курортологія / Укл.: Бойко І.Д., Савранчук Л.А. Чернівці: Рута, 2007. 116 с.
24. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
25. Всесвітня туристична організація (UNWTO) URL : www.unwto.org
26. Державне агентство розвитку туризму України. URL : www.tourism.gov.ua
27. Національна туристична організація України. Стандартизація в туризмі. URL: https://nto.ua/standardization_ua.html
28. Курорти та санаторії України : соціальний загальнонаціональний інформаційно-презентаційний проект / Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство соціальної політики України [та інші]. URL: <http://sankurort.ua/uk/4/22/29/>
29. Глобальний інститут оздоровлення (Global Wellness Institute). URL : www.globalwellnessinstitute.org

Додаткові

1. Волошин О.І., Пішак В.П. Оздоровчі ресурси Буковини. Чернівці: Прут, 1999. 240 с.
2. Курортні ресурси України / під ред. М.В. Лободи. К.: ЗАТ «Укрпроф-оздоровниця», «ТАМЕД», 1999. 344 с.
3. Нікіпелова О. М. Лікувальні грязі (пелоїди) та пелоїдолікування. Курорти та санаторії України: науково-практичний довідник. К. : Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 429 с. URL: <http://www.sankurort.ua/uk/4/22/25/>

4. Палієнко Г. Г., Возіанов О. Ф., Лобода М. В. Правильне питне лікування – резерв ефективного оздоровлення людей і завантаження оздоровчих закладів країн Чорноморського узбережжя, на курортах, у містах, промислових і «чорнобильських» зонах. Український бальнеологічний журнал. 2002. № 3. С. 42–44.
5. Семена М. Рейтинг курортів світу: уперше на науковій основі проведено порівняльну медико-кліматичну характеристику рекреаційних регіонів світу // Дзеркало тижня. 2001. № 14. – С. 15.
6. Статистичний щорічник України 2022 рік. К.: Консультант, 2023. 551 с.
7. Україна: промисловість та інвестиційна діяльність: Атлас. К.: ДНВП «Картографія», 2003. 80 с.
8. Шестопапов В. М. Перша українська класифікація мінеральних вод. Вода і водоочисні технології.- 2003. № 3. С. 34-42.

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022 н.р. без змін

протокол № 12 від «22» червня 2021 р. Завідувачка кафедри _____ проф. Машіка Г.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище, ініціали)